

הרב יצחק זילברשטיין ד"ר אלי יוסף שוסהיים

לידת אנאנצפאלוס לצורך תרומת איברים – שו"ת

שאלה:

בס"ד י"ז בכסלו תש"ס, ירושלים

מאז שהוכנסה בדיקת האולטרסאונד כבדיקה שגרתית במהלך ההריון התאפשר לגלות מומים שונים אצל עוברים המתפתחים ברחם אמם. בין מומים אלו, קיימים מספר מומים אשר ניתן לקבוע בודאות מלאה שלעובר אין סיכוי לחיות לאחר יציאתו לאוויר העולם, או לא יוכל לשרוד מעבר למספר ימים מועטים.

בקבוצת מומים אלו אפשר לציין:

1. אננצפליה (Anencephaly) – מום המתבטא בחוסר התפתחות של המוח.
2. אקרניה (Acrania) – מום המתבטא בחסר בעצמות הגולגולת אשר כתוצאה מכך מוחו של העובר חשוף בזמן ההריון למי השפיר ובעקבות כך נגרם לו נזק בלתי הפיך הגורם למותו של העובר במהלך הלידה או לעיתים מספר ימים לאחריה.

יש לציין שלא נשקפת כל סכנה לאם הנושאת עובר עם מומים מעין אלו. על אף שידוע לי שלפי רוב הפוסקים אין איסור בהפסקת הריון במקרים אלו התעוררו אצלי מספר שאלות אשר אודה לכבודו אם ישיב לי עליהם:

- א. האם רצוי להמליץ לאם הנושאת עובר עם מום מסוג זה להימנע מהפלתו בעודו חי ברחם אמו, והעובר ימות במהלך הלידה או לאחריה בצורה טבעית, כלומר, האם יש ערך דתי לעצם הבאת ילד לעולם כאשר אנו יודעים שהוא ימות תוך מספר שעות או ימים?
- ב. האם במקרים אלו מותר להציע לאישה ללדת את עובריה ולאחר קביעת מותו לתרום את אברי התינוק להצלת תינוקות הזקוקים לאברים אלו? ואסיים בברכה כמכבדו מוקירו וידידו.

ד"ר אלי י' שוסהיים
יו"ר אגודת "אפרת"

תשובה :

בס"ד י"ט בכסלו תש"ס
למכובדנו הדגול איש חי רב פעלים להצלת ילדי ישראל ההולך בדרכי שפּרה ופועה, שלו' וישע רב.

במקרים של הריון מסוג זה שברור ואין כל ספק שהעובר כלל לא יחיה, מותר להציע לאשה ללדת את עוברתה ולתרום את אבריו להצלת ילד יהודי הנמצא לפנינו, דלא עדיף מבין שמונה חדשים שמבואר במסכת שבת דף קל"ה :

"בן שמונה, הרי הוא כאבן ואסור לטלטלו... אבל אמו שוחה ומניקתו מפני הסכנה".

ופרש"י: "מפני שחלב הרבה בדדיה ומביאה לידי חולי".

הרי שבן ח' נחשב כאבן, ומסתבר דה"ה ילוד שאין לו כל סכוי לחיות בגלל חסרון מוח. שגרוע מבן ח'.

ולכן מותר לתרום אבריו להצלת תינוק יהודי שנמצא לפנינו

ואחתום בברכה נאמנה לכב'

יצחק זילברשטיין

מקור : אסיא סז-סח, עמ' 5-7 (2001)